

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ВОДНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

Григорович Р.В.

(аспірант Інституту законодавчих передбачень і правової експертизи)

Анотація. У статті досліджено актуальні питання правової охорони водних ресурсів України.

Аннотация. В статье исследованы актуальные вопросы правовой охраны водных ресурсов Украины.

Проблеми охорони вод і, зокрема, питної води обумовлені станом водних ресурсів в Україні, оскільки у нас зараз налічується 63 119 річок, у тому числі великих (площа водозбору понад 50 тис. км²) - 9, середніх (від 2 до 50 тис. км²) - 81 і малих (менше як 2 тис. км²) - 63 029. Загальна довжина річок становить 206,4 тис. км, з них 90% припадає на малі річки.

Регіональні відмінності полягають у тому, що до середньозабезпечених (6,19 тис. куб. м на одного жителя) за міжнародною класифікацією належить лише Закарпатська область. У Чернігівській, Житомирській, Волинській та Івано-Франківській областях цей показник низький (2-2,6 тис. куб. м), а у решті - дуже низький і надзвичайно низький (0,11-1,95 тис. куб. м на одного жителя).

Для забезпечення населення та народного господарства необхідною кількістю води в Україні збудовано 1087 водосховищ, загальним об'ємом понад 5,5 млрд. куб. м, 7 великих каналів довжиною близько 2000 км із пропускною здатністю понад 1000 куб. м води за секунду, 10 великих водоводів великого діаметру, по яких вода надходить у маловодні регіони України.

Ресурси підземних вод питної якості розподілені на території України вкрай нерівномірно і становлять 22,5 млрд. куб. м на рік (61,7 млн. куб. м на добу), з яких 8,9 млрд. куб. м (24,4 млн. куб. м на добу) не пов'язані з поверхневим стоком і становлять додаткову складову до поверхневого стоку. Водозабір підземних вод у складі прогнозних ресурсів становить 21 %, що свідчить про можливість ширшого використання їх у багатьох областях.

Особливості нераціонального використання водних ресурсів призвели до порушення норм якості води до таких рівнів, які ведуть до деградації водних екосистем. Значна частина населення України використовує для своїх життєвих потреб недоброякісну воду.

До основних забруднюючих воду речовин належать нафтопродукти, феноли, азот, важкі метали. Основними причинами забруднення поверхневих вод є скид неочищених та не досить очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації; надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води із забудованих територій та сільгоспугідь; ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Аналіз екологічного стану басейнів річок України та організації дає змогу визначити найбільш гострі проблеми:

екстенсивне ведення водного господарства, наслідком чого є кризове зменшення самовідтворювальних можливостей річок та виснаження водноресурсного потенціалу;

забруднення водних об'єктів внаслідок неупорядкованого відведення стічних вод від населених пунктів, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь;

радіаційне забруднення басейнів багатьох річок внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС;

погіршення якості питної води внаслідок незадовільного екологічного стану джерел питного водопостачання;

недосконалість економіко-правового механізму водокористування і реалізації водоохоронних заходів;

відсутність системного моніторингу екологічного стану водних басейнів акваторії Чорного та Азовського морів та якості питної води.